

Budapestre vonatkozó újságcikk

Összefoglalás

640.24

Szerző:

Brody Sili

Cím:

Pesti bár.

Hely

Idő

"1930"

Forrás:

Pesti Napló

Személy

Bp.

1930. II. 16.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Pesti bár

Ejféli tizenkét óra.

Ejféli tizenkét óra: vidéki temetők mellett, a városvégi egyre alacsonyodó házakban most borzadnak össze a gyerekek a takaró alatt: álomborult falvak apró állomásain fehér kutya ugat a fekete vonatok után; fiatal lány oltja el a kisvilányt a könyve mellett; házaspárok beszélnek át egymáshoz a sötétben; a kórházakban kék éjszakai lámpa mellett megkönnyebbülten gondolnak az életre a megoperált betegek, — éjféli tizenkét óra. Valahol szép, szegény tizenhatéves lány fekszik egy ágyban nyitott szemekkel és talán most gondol először komoran erre a bárra, ahol könnyű és gazdag az élet, — valahol csunya és gazdag: kisfiú fekszik az ágyban nyitott szemekkel és lázasan vetíti maga elé a kamaszkori fantázia laterna magikájával ezt a bárt és ezeket a nőket... mennyivel komplikáltabb, tisztább, piszkosabb, egyszerűbb, szebb és csunyább az élet és elképzelés, mint ez a zóban és csendes milió, pesti bár, mámorvilágítással, tükörfallal, tűzzel, fénnel, nővel és pezsgővel egybekötve.

*

Kinek ül, kinek fénylik, lángol, forog és muzsikál ez a tükörtavakkal, vetített csillagokkal, piros bársonnyal és méregdrága pezsgővel bedíszletezett pesti bár, kinek? Éjféli tizenkét óra, most jelentik be a műsor első számát. Egyelőre fent a páholyokban, ahol a lányok felöltözködve várják a számukat, ötször annyian ülnek, mint idelent. Egy páholyban, mellettünk, hattagú társaság: két nő, négy férfi, töredezett, rossz angol beszéd, magyar nevetés. A négy férfi közül az egyik amerikai: kék puhainge élesen elüt a magyarok fehér ingmellétől. Az amerikai rokon üdvözlését hozta talán és a család kéjjel ajánkozott, hogy bemutatja neki Budapestet. Párizs megér egy misét: néhány jó vacsora a pezsgős bár-esto megéri az esőben álldogálást a Halászbástyán és a parlament előtt. A nők

igyekeznek angyallan viselkedni az amerikaival és állandóan egy ajbutifutó és »verinajsza« pesti flappert emlegetnek, aki szintén családtag és holnap megjelenik a kék puhainges színe előtt; mindezt abban a lázas igyekezetben, nehogy a puhainges megvaduljon egy bártáncosnó után. A puhainges egyelőre nem vadul.

Egy asztalnál a parkett szélén, ahonnan a táncosnők minden hibáját alaposan szemügyre lehet venni, jóságos arcú öreg hölgy örül az életének és összemosolyog kopasz férjével. Talán házassági évforduló van és a férjes lányuk küldte el őket egy kicsit mulatni. Vagy pénz kaptak a fuktól Párizsból és az öregúr elhatározta, hogy a filmrevük után végre megréz magának egy igazi modern pesti bárt. Vagy rokonai a tulajdonosnak; nem veszik igénybe a ruhátarat és a főpincér nem visz számlát a kis üveg pezsgő után.

A bár divatos és demi-előkelő. Arisztokrata nincs, plutokrata nincs, feketézó hírlapírók vannak. Estélyiruhás finom ürítő nincs, kisérő éhesarcú pocakos férfi nincs, mulató flapper nincs, frakkos duhaj nincs, nem beszélve balkáni sertéskereskedőről, aki szintén nincs. Frakkos neuraszténiás fiatalember nem borong angol cigaretta füstjébe temetkezve magányosan. Ilyesmi csak egy van, de cigarettája nem angol, hanem Mirjam és nem a pénzkirály karsú fehér leányának megvető mosolyán borong magányosan, hanem azon, hogyha szegény anyja tudta volna, milyen keserves dolog gazdasági válságban parkettáncosnak lenni, de hogy szülte volna őt.

Még mindig éjféli tizenkettő.

*

Tizenkét óra öt perc. Az úri közönség öt tagja visszavonul a parketről és átadja helyét a műsor-

nak. A parketten szolid nők és szolid ruhak vannak fel az úri közönséget, decens kék világítás sugárzik a tükrök felől; decens és édes kék világítás, amelyet a vidéki leányegyletek karácsonyi műkedvelői előadásán kapott az első előkép. Mi ez, mi történik itt? Szőke loknik, fehér matrózruhák, piros-aranyos pártá, árvalányhajás kalap és bokázás... hiszen ez a régi program a műkedvelői előadásán, a matróztánc, a csárdás és a finom kék tangó a finom világításban, amelyhez a mamák és papák küldtek fehér rózsacsokrot a színpadra.

És hol van a vakító meztelenség, hol vannak a felrúgott csupaszb lábak, a vonagló fehér karok, a vállak, a kivillanások és a kamaszkori fantázia démoni hölgyalakjai? Hol vannak a csábító szírenek kiknek igazó kénét mérgesen kapta el bányáktól az anyánk? Hol van a forró levegő és a lefőtt kacagások, amelynek hallatára féltéken huzódunk el kislánykorunkban, ha a házból lakó bártáncosnó a barátjával szembejött velünk a lépcsőn?

Édes, tizenhatéves, nevetős gyerekek ugrálnak a parketten: tisztá kis arcukból elsimították a haját és sarkatlan cipőkben szabadon, nyúlózkodva hajladoznak. Ők azok, akik hat esztendővel ezelőtt csöpp babaruhájukban spicceltek és forogtak a Sziget zenepavillonja körül, amikor az elragadtatott mamák letéves kétségbeeséssel mesélték róluk, hogy mindenáron táncosnók akarunk lenni. Ugrálnak és földig hajolnak és kiszaladnak és beszaladnak iskoláslányos kis télikabátjukba, felkapják és hazamennek, mert ők csak táncos-

nők, csak a számukra vannak szerződtetve és nem maradnak ott a műsor után.

*

Castagnettát csörget egy fekete lány a parketten. Ha az anyám itt lenne, a fülembé súgná, hogy hasonlít Kelen Zsuzsihoz, aki spanyol táncot táncolt a műkedvelői előadásán tíz esztendővel ezelőtt, mert az anyáknak minden fiatal nő hasonlít valakihez. A castagnettáson már felvillan egy kis csik meztelenség; ugyanez a csik villan fel az óriáslegyezősön, a fátylason, a strasszruháson, a magyarruháson és az angol